Stanowisko nr 6/2026

Konwentu Wójtów Gmin Wiejskich Województwa Kujawsko-Pomorskiego
z dnia 26 października 2026 r., przyjęte w trybie obiegowym,
w sprawie systemowego wzmocnienia nadzoru nad hodowlami psów, przeciwdziałania nieprawidłowościom oraz zapewnienia skutecznej ochrony zwierząt oraz ochrony ludzi przed uciążliwościami ze strony hodowli

Konwent Wójtów Gmin Wiejskich Województwa Kujawsko-Pomorskiego zwraca się do Rady Ministrów, Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi, Ministerstwa Klimatu i Środowiska oraz właściwych organów administracji publicznej o podjęcie kompleksowych działań legislacyjnych i organizacyjnych zmierzających do zapewnienia skutecznego nadzoru nad hodowlami psów, poprawy egzekwowania przepisów o ochronie zwierząt, ochrony ludzi przed uciążliwościami ze strony hodowli oraz ograniczenia negatywnych skutków finansowych interwencji ponoszonych przez jednostki samorządu terytorialnego,

Uzasadnienie

Ujawniane w Polsce przypadki niewłaściwego traktowania zwierząt w hodowlach wskazują na potrzebę systemowego rozwiązania problemów związanych z nadzorem nad rozmnażaniem, utrzymywaniem i sprzedażą psów. Przypadki utrzymywania zwierząt w nieodpowiednich warunkach bytowych, zaniedbań w zakresie leczenia, żywienia i opieki, a także prowadzenia działalności nastawionej przede wszystkim na osiąganie zysku kosztem dobrostanu zwierząt, nie powinny być traktowane wyłącznie jako pojedyncze zdarzenia wymagające doraźnej interwencji. Wymagają one oceny skuteczności całego systemu rejestracji, kontroli i egzekwowania obowiązujących przepisów.

Problem ma charakter ogólnokrajowy i obejmuje zarówno hodowle działające poza wymaganym systemem rejestracji, jak i przypadki nieprawidłowości w podmiotach formalnie zarejestrowanych lub powiązanych z organizacjami hodowlanymi. Sam fakt przynależności do stowarzyszenia, posiadania dokumentów hodowlanych czy deklarowania prowadzenia hodowli zgodnie z określonym standardem nie może zastępować niezależnej kontroli warunków, w jakich rzeczywiście przebywają zwierzęta.

Jednym z podstawowych problemów jest możliwość rozbieżności pomiędzy formalnie zgłoszoną siedzibą hodowli a rzeczywistymi miejscami utrzymywania psów, w tym wykorzystywania innych lokalizacji do rozrodu, porodu i odchowu szczeniąt. Tego rodzaju praktyki mogą utrudniać ustalenie liczby zwierząt, identyfikację osób faktycznie odpowiedzialnych za ich utrzymywanie oraz przeprowadzenie skutecznej kontroli. W konsekwencji konieczne jest zapewnienie, aby obowiązki rejestracyjne obejmowały wszystkie miejsca i podmioty wymagające zgłoszenia na podstawie obowiązujących przepisów, a dane w rejestrach odpowiadały rzeczywistemu sposobowi prowadzenia działalności. Nie wykonanie przepisów prawa przez hodowców musi być surowo karane. Dziś w prawie za niezgłoszenie hodowli do Powiatowej Inspekcji Weterynaryjnej nie ma żadnych sankcji.

Istotnym zagadnieniem pozostaje również przejrzystość w zakresie zakładania stowarzyszeń hodowców. Nazwy organizacji zrzeszających hodowców mogą sugerować ogólnopolski lub międzynarodowy charakter działalności, jednak nie dają żadnej gwarancji skutecznego nadzoru nad zrzeszonymi hodowlami. Hodowcy zapisują się do danego stowarzyszenia, i wystarczy że opłacą składki, aby otrzymywać online metryki psów. Żadne Stowarzyszenie nie weryfikuje hodowli czy hodowców, którzy zgłosili przynależność, liczą się tylko opłaty. Brak jednego Banku Danych o Stowarzyszeniach. Stowarzyszenia nie podają też listy członków, a więc trudno zlokalizować gminie skąd dana hodowla ma dokumenty dot. psów. Brak łatwego dostępu do wiarygodnych informacji o hodowli, jej lokalizacji, osobie odpowiedzialnej oraz przynależności organizacyjnej utrudnia weryfikację pochodzenia zwierząt i może zwiększać ryzyko nieuczciwych praktyk przy ich sprzedaży.

Wątpliwości budzi także skuteczność reagowania na powtarzające się zgłoszenia dotyczące warunków utrzymywania zwierząt. Ochrona dobrostanu wymaga sprawnego przepływu informacji między Inspekcją Weterynaryjną, Policją, prokuraturą, sądami, organami administracji oraz organizacjami społecznymi. Zgłoszenia powinny być oceniane z uwzględnieniem ich treści, wcześniejszych interwencji i ryzyka dla zwierząt, a stwierdzone naruszenia powinny prowadzić do adekwatnych i wykonalnych działań. Szczególne znaczenie ma możliwość szybkiego reagowania w sytuacjach zagrożenia życia lub zdrowia zwierząt.

Kolejnym problemem jest egzekwowanie orzeczeń sądowych zakazujących prowadzenia określonej działalności lub posiadania zwierząt. Konieczne jest zapewnienie skutecznego monitorowania wykonywania takich zakazów, również w sytuacjach, gdy istnieje podejrzenie, że działalność jest faktycznie kontynuowana przez inną osobę lub pod inną nazwą. Wymaga to jasnego podziału odpowiedzialności oraz sprawnej wymiany informacji między właściwymi organami. Samo wydanie orzeczenia nie zapewnia skutecznej ochrony zwierząt, jeżeli jego wykonanie nie jest odpowiednio nadzorowane.

Szczególnie dotkliwe konsekwencje ujawnienia nieprawidłowości ponoszą gminy, które w ramach obowiązujących przepisów mogą być zobowiązane do zapewnienia zwierzętom odebranym interwencyjnie transportu, schronienia, leczenia, żywienia i dalszej opieki. W przypadku ujawnienia dużej hodowli obejmującej kilkadziesiąt lub kilkaset psów wydatki te mogą osiągać bardzo wysokie kwoty. Konieczność długotrwałego utrzymywania zwierząt, również w okresie prowadzenia postępowań administracyjnych i karnych, stanowi poważne obciążenie dla budżetów samorządowych. Nie może dochodzić do sytuacji, w której gmina, nieposiadająca wszystkich narzędzi do zapobiegania nieprawidłowościom w działalności hodowlanej, ponosi zasadniczy ciężar finansowy ratowania zwierząt i usuwania skutków naruszeń popełnionych przez inne podmioty. Niezbędne jest zatem opracowanie mechanizmu zapewniającego finansowanie interwencji, z jednoczesnym zachowaniem możliwości dochodzenia zwrotu kosztów od osób odpowiedzialnych, na zasadach określonych w przepisach.

Konwent zwraca również uwagę na potrzebę uporządkowania zasad identyfikacji zwierząt, dokumentowania ich pochodzenia oraz ewidencjonowania sprzedaży. Rozwiązania te powinny

umożliwiać ustalenie, skąd pochodzi pies, kto odpowiada za jego utrzymywanie i rozmnażanie oraz czy działalność jest prowadzona zgodnie z wymaganiami prawa. Konieczne jest także zapewnienie, aby obowiązki podatkowe związane z prowadzoną działalnością hodowlaną i sprzedażą zwierząt były prawidłowo realizowane, a ewentualne nieprawidłowości w tym zakresie podlegały weryfikacji przez właściwe organy.

Problemem są także uciążliwości (głównie hałas) dla osób zamieszkujących nieruchomości w pobliżu hodowli. Do tej pory brak jest w Polsce szczegółowych przepisów określających chociażby odległość hodowli od nieruchomości zamieszkałych przez ludzi.

W związku z powyższym Konwent Wójtów Gmin Wiejskich Województwa Kujawsko-Pomorskiego postuluje o:

1. Utworzenie spójnego ogólnopolskiego systemu rejestracji hodowli psów, umożliwiającego ustalenie rzeczywistych miejsc utrzymywania zwierząt, liczby hodowanych psów oraz danych podmiotów odpowiedzialnych za ich utrzymywanie, z uwzględnieniem obowiązujących przepisów o ochronie danych osobowych.
2. Wprowadzenie obowiązku przejrzystego informowania o przynależności hodowli do organizacji hodowlanych, obejmującego pełną nazwę i siedzibę organizacji oraz prowadzenie aktualnych wykazów zrzeszonych hodowli. Należy rozważyć utworzenie centralnego rejestru umożliwiającego weryfikację tych informacji.
3. Wzmocnienie nadzoru Inspekcji Weterynaryjnej poprzez określenie zasad planowania regularnych kontroli, z uwzględnieniem liczby zwierząt, skali działalności, wcześniejszych naruszeń i otrzymywanych zgłoszeń, a także zapewnienie odpowiednich zasobów kadrowych i organizacyjnych.
4. Usprawnienie wykrywania niezgłoszonych hodowli i rzeczywistych miejsc utrzymywania zwierząt, w tym doprecyzowanie obowiązków rejestracyjnych oraz zasad postępowania w przypadku podejrzenia obchodzenia przepisów poprzez prowadzenie działalności w innych lokalizacjach lub za pośrednictwem osób trzecich.
5. Zapewnienie skutecznych instrumentów prawnych do przeciwdziałania naruszeniom dobrostanu zwierząt, w tym stosowania adekwatnych sankcji oraz szybkiego podejmowania działań w sytuacjach zagrożenia zdrowia lub życia zwierząt.
6. Usprawnienie egzekwowania orzeczeń sądowych dotyczących zakazu prowadzenia hodowli, wykonywania określonej działalności lub posiadania zwierząt, poprzez określenie zasad współpracy i wymiany informacji między sądami, Policją, Inspekcją Weterynaryjną i innymi właściwymi organami.
7. Wypracowanie systemowego mechanizmu finansowania interwencyjnego odbioru i opieki nad zwierzętami, zapewniającego gminom środki na transport, leczenie, utrzymanie i zabezpieczenie zwierząt, szczególnie w przypadkach masowego ich odebrania. Mechanizm powinien uwzględniać również możliwość rozliczenia poniesionych wydatków i dochodzenia ich zwrotu od osób odpowiedzialnych.

8. Wzmocnienie identyfikowalności psów i dokumentowania obrotu zwierzętami, tak aby możliwe było ustalenie ich pochodzenia, właściciela oraz podmiotu odpowiedzialnego za rozród i sprzedaż, a także ograniczenie nieuczciwych praktyk rynkowych.
9. Przeanalizowanie zasad opodatkowania działalności hodowlanej i sprzedaży zwierząt oraz zapewnienie współpracy właściwych organów w zakresie weryfikacji przestrzegania obowiązków podatkowych.
10. Opracowanie jednolitych zasad współpracy służb i organów publicznych w przypadkach zgłoszeń dotyczących niewłaściwych warunków utrzymywania zwierząt, powtarzających się naruszeń, podejrzenia prowadzenia nielegalnej działalności lub niewykonywania zakazów sądowych.
11. Postulujemy o zapewnienie sprawnego, rzetelnego i terminowego prowadzenia postępowań karnych i sądowych w sprawach dotyczących znęcania się nad zwierzętami, a także podjęcia działań systemowych zapobiegających przewlekłości postępowań i przerzucaniu jej konsekwencji na gminy.
12. Podjęcie działań legislacyjnych zmierzających do określenia warunków, które powinny spełniać hodowle, by nie stanowiły uciążliwości dla ludzi.

Konwent Wójtów podkreśla, że celem proponowanych zmian nie jest ograniczanie odpowiedzialnej hodowli psów, lecz wyeliminowanie działalności prowadzonej z naruszeniem prawa, zwiększenie przejrzystości rynku oraz zapewnienie skutecznej ochrony zwierząt.

Skuteczny system ochrony dobrostanu wymaga nie tylko ustanowienia obowiązków, ale również zapewnienia możliwości ich egzekwowania. Konieczne jest odejście od modelu, w którym działania podejmowane są przede wszystkim po ujawnieniu poważnych nieprawidłowości, na rzecz systemu opartego na prewencji, regularnym nadzorze, wymianie informacji i rzeczywistej odpowiedzialności za naruszenia.

W związku z powyższym Konwent Wójtów Gmin Wiejskich Województwa Kujawsko-Pomorskiego wnosi o podjęcie kompleksowych prac legislacyjnych i organizacyjnych, które zapewnią skuteczniejszy nadzór nad hodowlami psów, poprawią dobrostan zwierząt oraz zagwarantują samorządom odpowiednie wsparcie w realizacji zadań związanych z interwencyjną ochroną zwierząt.

Przewodniczący Konwentu
/-/ Jacek Brygman
Wójt Gminy Cekcyn

Signature Not Verified
Dokument podpisany przez Jacek Brygman; GMINA CEKCYN
Data: 2026.11.03 12:27:49 CET

Otrzymują:

1. Prezes Rady Ministrów – Pan Donald Tusk
2. Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi – Pan Stefan Krajewski
3. Minister Klimatu i Środowiska – Pani Paulina Henning-Kloska
4. Związek Gmin Wiejskich Rzeczypospolitej Polskiej
5. Wójtowie i Burmistrzowie gmin województwa kujawsko-pomorskiego